Lieta Nr. 1A68020619
Nr. 1-00206-19/19
ECLI:LV:RPPT:2019:1022.1A68020619.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019. gada 22. oktobrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnese S.Groza,
rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Mobility Latvija" sūdzību par Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas priekšnieka 2019.gada 15. marta lēmumu Nr. 1-14.1/1150.

Aprakstošā daļa

2019. gada 8. februārī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums ZZ Nr.751896 par Jūrmalas pilsētas domes 2017. gada 12. janvāra saistošo noteikumu Nr. 1 „Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā", redakcijā līdz 2018.gada 14. decembrim, (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 1) 5. punkta prasību neievērošanu, proti, par to, ka sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Mobility Latvija" (turpmāk – SIA „Mobility Latvija") turējumā esošais transportlīdzeklis KIA CEE D ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – Transportlīdzeklis) 2018. gada 8. jūlijā plkst. 11.30 iebrauca īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā (turpmāk arī – Jūrmala), neiegādājoties caurlaidi, par ko SIA „Mobility Latvija" par konstatēto pārkāpumu uzlikts naudas sods 50 EUR apmērā.

Šos lēmumus SIA „Mobility Latvija" (turpmāk arī – Sūdzības iesniedzēja) pārsūdzēja un ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas priekšnieka (turpmāk arī – Iestāde) 2019.gada 15. marta lēmumu Nr. 1-14.1/1150 (turpmāk – Lēmums) tas atstāts negrozīts.

Lēmumos norādīts, ka, pamatojoties uz 2018. gada 18. decembrī saņemto fotofiksācijas izdruku no Jūrmalas pilsētas iebraukšanas nodevas samaksas kontroles informācijas sistēmas Qliksense aplikācijas „Notikumu kontrole", 2018. gada 19. decembrī uzsākta administratīvā lietvedība pret Sūdzības iesniedzēju par to, ka ar Sūdzības iesniedzējas turējumā esošo Transportlīdzekli iebraukts Jūrmalas pilsētas īpaša režīma zonā, neiegādājoties caurlaidi.

2019. gada 18. janvārī pašvaldības policijas iestāde pasta sūtījumā nosūtīja Sūdzības iesniedzējai izsaukumu ierasties tās pārstāvim pašvaldības policijā 2019. gada 5. februārī plkst. 15.20. Norādītajā laikā Sūdzības iesniedzējas pārstāvis neieradās, par neierašanās iemesliem nebija ziņojis, nebija lūdzis atlikt lietas izskatīšanu. Pašvaldības policijas iestāde izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu bez Sūdzības iesniedzēja klātbūtnes.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] panta ceturto daļu, 243. panta pirmo daļu, 243.[1] , 244., 272. pantu, 286. panta pirmo un otro daļu, 246. panta pirmo daļu, 205. panta pirmās daļas 3. punktu, 260. panta otro daļu, Saistošo noteikumu Nr. 1 5., 8.2., 20., 21., 48. un 49. punktu, Lēmumā norādīts, ka, iebraucot Jūrmalā, ir izvietotas informatīvas ceļa zīmes par Saistošo noteikumu Nr. 1 prasību ievērošanu. Iebraucot Jūrmalā caur Priedaines satiksmes mezglu, saskaņā ar šo noteikumu 8.2. apakšpunktu ir uzstādītas videotehniskās kontroles ierīces, kas fiksē transportlīdzekļu iebraukšanu Jūrmalā. Sistēma apstrādā un uzkrāj ar fotokamerām fiksēto transportlīdzekļu datus un atlasa tos transportlīdzekļus, kas iebraukuši Jūrmalā, nesaņemot caurlaidi, kas turpmāk nepieciešama transportlīdzekļu iebraukšanas īpaša režīma zonā Jūrmalā kontrolei un Saistošo noteikumu Nr. 1 pārkāpšanas gadījumā – administratīvo sodu piemērošanai.

Saņemot fotofiksācijas, kas norāda uz šo noteikumu pārkāpšanu, pašvaldības policijas iestāde veic to izdruku. Fotofiksācijās skaidri attēlots transportlīdzeklis un tā valsts reģistrācijas numurs, kā arī tās satur ziņas par iebraukšanas Jūrmalā datumu un laiku, un to, kāda fotokamera fiksējusi transportlīdzekli, atspoguļojot to ar GPS koordinātēm.

Ceļu satiksmes drošības direkcijas Informatīvajā sistēmā Sūdzības iesniedzēja ir norādīta kā Transportlīdzekļa turētāja, līdz ar ko pamatoti lietā uz paskaidrojumu sniegšanai tika izsaukts tās pārstāvis.

Attiecībā par Sūdzības iesniedzējas norādīto, ka pārkāpuma izdarīšanas brīdī Transportlīdzekli vadīja cita persona, Iestāde norādījusi, ka Saistošo noteikumu Nr. 1 49. punktā ietverta iestādes rīcības brīvība attiecībā uz soda adresātu. Atbilstoši juridiskajā literatūrā izteiktajām atziņām rīcības brīvība nozīmē to, ka, esot noteiktiem tiesiskajiem apstākļiem, tiesību norma paredz nevis vienas konkrētas tiesiskas sekas, bet gan valsts pārvaldei piešķir tiesības piemērot vienas no vairākām alternatīvajām tiesiskajām sekām. Tādējādi rīcības brīvība valsts pārvaldei ļauj ņemt vērā visus konkrētos faktiskos apstākļus un atbilstoši tiesību normas mērķim rast konkrētajiem apstākļiem atbilstošāko (taisnīgāko un lietderīgāko) risinājumu *(sk. Briede J., Danovskis E., Kovaļevska A. Administratīvas tiesības. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 29.1pp)*. Tādejādi, tiesību normas tvērumā, ir iespējams noteikt soda adresātu, kas var būt transportlīdzekļa īpašnieks, turētājs vai vadītājs, ņemot vērā tās rīcībā esošās ziņas un pierādījumus. Konkrētajā gadījumā pie administratīvās atbildības saukts Transportlīdzekļa turētājs, proti, Sūdzības iesniedzēja par Saistošo noteikumu Nr. 1 pārkāpumu.

Lēmumā norādīts, ka informāciju no kontroles sistēmas izmanto, lai iegūtu ziņas par attiecīgā transportlīdzekļa reģistrācijas numuru, un tādējādi noskaidro transportlīdzekļa īpašnieku vai turētāju. Jāņem vērā, ka transportlīdzekļa īpašniekam vai turētājam, kas to nodevis citai personai lietošanā, ir iespējams prasīt samaksāto soda naudu no personas, kam transportlīdzeklis bija nodots lietošanā, jo īpašniekam vai turētājam šī persona ir zināma *(sk. Rīgas apgabaltiesas 2011. gada 21. novembra spriedumu lietā Nr. C27219909, kas atzīts par tiesisku ar Augstākās tiesas 2013. gada 2. aprīļa rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKC-227/2013)*.

Saskaņā ar Iedzīvotāju reģistra likuma 1. pantu Latvijas teritorijā darbojas vienota iedzīvotāju uzskaites sistēma, proti, Iedzīvotāju reģistrs. Pamatojoties uz Latvijas Republikas Personu datu pārlūka informāciju, Sūdzības iesniedzējas norādītais Transportlīdzekļa vadītājs nav iekļauts datu bāzē, tādējādi Iestādei atbilstošu procedūru un juridisku mehānismu trūkuma dēļ nav iespējams identificēt personu un saukt pie administratīvās atbildības par Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punkta pārkāpumu, ja transportlīdzekļa vadītājs administratīva pārkāpuma brīdī bija persona, kas ir citas valsts piederīgais.

Eiropas Savienības un starptautiskā līmenī nav izstrādāti kopēji standarti, līdz ar to Iestādei nav juridiska pamatojuma un iespējas izsaukt nomas līgumā norādīto personu uz administratīvās lietas izskatīšanu, kā arī saukt šo personu pie administratīvās atbildības.

Par Saistošo noteikumu Nr. 1 pārkāpumu ir paredzēts viens, konstants soda veids – naudas sods 50 EUR. Saistošo noteikumu pārkāpšanas konstatēšana un vainīgo personu obligāta sodīšana ir nepieciešama, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu un vienveidīgu tiesību normu piemērošanu lietās, kurās personām tiek noteikta administratīvā atbildība par Saistošo noteikumu Nr. 1 pārkāpšanu. Pretējā gadījumā nebūtu iespējams izvairīties no vienlīdzības principa pārkāpšanas. Savukārt, pastāvot tiesiskajam regulējumam, kas uzliek par pienākumu sodīt personas, kas ir pārkāpušas šos noteikumus, ir panākta vienlīdzīga attieksme pret visām personām un taisnīguma ievērošana, piemērojot administratīvos sodus.

Ņemot vērā minēto tiesību normu regulējumu un Latvijas Administratīvo pakāpumu kodeksa 7. un 9. panta regulējumu, secināms, ka Sūdzības iesniedzēja turējumā esošais Transportlīdzeklis iebrauca Jūrmalā, neiegādājās caurlaidi, ko pierāda lietās gūtie pierādījumi. Administratīvai sods ir uzlikts pamatoti un Sūdzības iesniedzēja ir pamatoti saukta pie administratīvās atbildības.

Par Lēmumu Sūdzības iesniedzēja iesniegusi sūdzību un lūdz Lēmumu atcelt un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību.

Sūdzībā norādīts, ka atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 8. un 22. panta regulējumam administratīvais sods ir piemērojams personai, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu. Sūdzības iesniedzēja Iestādei bija paziņojusi un apliecinājusi, ka lietā apskatāmā pārkāpuma izdarīšanas brīdī Transportlīdzekli vadīja persona, kura Transportlīdzekli bija iznomājusi saskaņā ar Nomas līgumu, kas tika iesniegts lietā. Līdz ar to Sūdzības iesniedzēja ar iesniegtajiem pierādījumiem, tostarp iesniegto Nomas līgumu ir pierādījusi, ka nav izdarījusi lietā apskatāmo pārkāpumu un attiecīgi nav administratīvi sodāma. Administratīvo pārkāpumu ir izdarījis Transportlīdzekļa vadītājs, kura identitāte un citi personas dati ir paziņoti Iestādei.

Lēmumā nav vērtēti minētie apstākļi, proti, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīga persona ir vainīga šī pārkāpuma izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai pastāv atbildību ietekmējoši apstākļi.

Piemērojot administratīvo sodu Sūdzības iesniedzējai kā Transportlīdzekļa turētājai, Iestāde ir pārkāpusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 272., 9. un 22. panta prasības. Sūdzības iesniedzēja ir izpildījusi Ceļu satiksmes likuma 20. panta prasības, tostarp sniegusi ziņas par personu, kura vadīja vai bija tiesīga vadīt Transportlīdzekli lietā apskatāmā pārkāpuma izdarīšanas brīdī. Neskatoties uz to, pašvaldības policijas iestāde sodījusi Sūdzības iesniedzēju, kaut arī tā nav izdarījusi pārkāpumu un arī nekādi nevarēja ietekmēt faktu, ka fiziska persona, kura vada automašīnu, neizdarīs pārkāpumu. Pretējs secinājums būtu pretrunā ar Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību konvencijas 8. pantu un Satversmes 14. pantu, kā arī Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. panta otrās daļas a) punktu, kas noteic, ka Eiropas Savienības pilsoņiem ir ar Līgumu piešķirtas tiesības un ar to uzlikti pienākumi, tostarp tiesības brīvi pārvietoties dalībvalstu teritorijā.

Iestāde nav norādījusi normatīvo aktu, kas ļautu konstatēt, ka Sūdzības iesniedzēja kā Transportlīdzekļa turētāja pienākums būtu atbildēt par Transportlīdzekļa vadītāja rīcību. Sūdzības iesniedzēja nav veikusi darbību vai bezdarbību, kas apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību. Iestāde nav pierādījusi pretējo. Pašvaldības policijas iestāde nav pierādījusi, ka ir kāda tiesību norma, ko Sūdzības iesniedzēja nebūtu izpildījusi, tādēļ būtu izdarījusi prettiesisku, vainojamu darbību vai bezdarbību. Saistošo noteikumu Nr. 1 49. punktā noteiktais regulējums nav pretrunā ar principu, ka administratīvi ir sodāma persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, proti, jāsoda persona, kura ir izdarījusi, prettiesisku vainojamu darbību vai bezdarbību. Tiesību normas mērķis ir sodīts vainīgo personu, nevis jebkuru personu, tostarp tādu, kas nav vainojama pārkāpuma izdarīšanā.

Satversmes tiesa spriedumā lietā Nr. 2012-23-01 norādījusi, ka soda neizbēgamības princips ir vērsts uz to, lai tieši pārkāpuma izdarītājs izcieš sodu. Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 8. pantā noteiktajam, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību konvencijas 7.panta pirmajā daļā noteiktajam un, ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas pasutās atziņas, soda piemērošanas princips ir attiecināms uz pārkāpēju, proti, personu, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu.

Satversmes tiesas spriedumā lietā Nr. 2012-23-01 ir norādīts, ka nav pieļaujama prakse, ka saņemtais sods ir ievērojami attālināts no izdarītā pārkāpuma. Tas mazina soda ietekmi uz personas likumpaklausīgas attieksmes veidošanu.

Ņemot vērā šīs atziņas un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 9. un 22. panta regulējumu, tiesiskā valstī nav pieļaujama prakse, ko iedibinājusi Jūrmalas pašvaldības policija, proti, ka ir atsevišķas personas (Eiropas Savienības pilsoņi vai citu valstu pilsoņi), kuras vispār netiek sauktas pie administratīvās atbildības. Minēto personu vietā pie atbildības tiek sauktas personas, kuras nav izdarījušas administratīvo pārkāpumu. Iestāde, nebalstoties uz tiesību normām, faktiski pauž personisku uzskatu, ka esot tāda „rīcības brīvība uz soda adresātu".

Pašvaldības policijas iestādei, ņemot vērā likuma „Par policiju" 4. panta regulējumu, ir jāvadās tikai no normatīvo aktu regulējumu, tostarp ievērot to, ka sods ir jāpiemēro vainīgajai personai. Saistošie noteikumi nevar tikt iztulkoti pretēji soda neizbēgamības principam, Satversmes 94. pantam, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 9. un 22. pantam.

Jāņem vērā arī apstāklis, ka pašvaldības policijas iestāde līdz pat sešiem mēnešiem nenodrošināja administratīvās lietvedības uzsākšanu. Šāds termiņš nav uzskatāms par saprātīgu, lai aizbildinātos ar noslodzi, kapacitāti u.tml. Minētais apstāklis ir pārbaudāms, vai nav pārkāpti likumā noteiktie procesuālie termiņi.

Ja pašvaldības policijas mērķis būtu nodrošināt, ka Jūrmalas īpašajā zonā personas neiebrauc bez caurlaidēm, tad to varētu izdarīt, uzstādot nepieciešamo aprīkojumu, kas ļauj personai iebraukt tikai pēc nodevas samaksas. Nav nekāda pamata administratīvā soda piedziņas procesu uzlikt uz privātpersonas (Sūdzības iesniedzējas) pleciem, jo šādi netiek sasniegts soda neizbēgamības princips, kā arī tas neatbilst administratīvā soda mērķim.

Turklāt, piemērojot sodu Sūdzības iesniedzējai, nevis Transportlīdzekļa vadītājam, tiek pārkāpts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 240. pantā noteikto vienlīdzības principu, proti, ka visas personas ir vienlīdzīgas likuma priekšā. Jāņem vērā tas, ka pašvaldības policijas iestāde soda Sūdzības iesniedzēju tikai par to transportlīdzekļu vadītāju pārkāpumiem, kuri ir Latvijas Republikas rezidenti vai pilsoņi. Minētais apstiprinās arī dotajā lietā, kur Transportlīdzekļa vadītājs ir Eiropas Savienības pilsonis. Savukārt lietās, kur pārkāpēji ir Latvijas Republikas pilsoņi vai rezidenti, lietvedība tiek izbeigta. Minētais apliecina, ka, pastāvot vienādiem apstākļiem, tiek pieņemti atšķirīgi lēmumi.

Ņemot vērā šos apstākļus un argumentus, Sūdzības iesniedzēja lūdz atcelt Lēmumu, kā arī pieprasīt no pašvaldības policijas iestādes pierādījumus par citiem pārkāpumiem, par kuriem tika uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība pret Sūdzības iesniedzēju, lai pārliecinātos, ka lietās ar pārkāpējiem, kuri ir Latvijas Republikas pilsoņi vai rezidenti ir izbeigtas.

Lietā atrodas sekojoši dokumenti/pierādījumi: administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums, fotoattēli, ziņojums, izsaukumi, iesniegums, Transportlīdzekļu iebraukšanas īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā nodevas samaksas kontroles informācijas sistēmas organizatoriskie un lietošanas noteikumi (kopija), Transportlīdzekļa nomas līgums (turpmāk arī – Nomas līgums), paskaidrojums, izdrukas no reģistriem, informatīvie materiāli (paziņojumi).

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējusi administratīvā pārkāpuma lietā esošos pierādījumus, secina, ka sūdzība ir noraidāma.

2019. gada 8. februārī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums ZZ Nr.751896 par Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punkta prasību

neievērošanu, proti, par to, ka Sūdzības iesniedzējas turējumā esošais Transportlīdzeklis 2018. gada 8. jūlijā plkst. 11.30 iebrauca īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā, neiegādājoties caurlaidi, par ko Sūdzības iesniedzējai par konstatēto pārkāpumu uzlikts naudas sods 50 EUR apmērā.

Ar Iestādes 2019.gada 15. marta lēmumu Nr. 1-14.1/1150 šis lēmums atstāts negrozīts.

Tiesa atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[1 3] panta trešajai daļai pievienojas Lēmumā norādītajiem apstākļiem par pārkāpumu konstatēšanu.

Saistošo noteikumu Nr. 1 izdoti arī saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām" 43. panta pirmās daļas 13. punktu, kas noteic, ka pašvaldība (dome) ir tiesīga izdot saistošus noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, par likumos un Ministru kabineta noteikumos paredzētiem jautājumiem, kas nav atsevišķi regulēti.

Likuma „Par pašvaldībām" 14. panta trešā daļa noteic, ka pašvaldībām savu funkciju izpildes nodrošināšanai likumā noteiktajos gadījumos ir tiesības izdot saistošos noteikumus. Saskaņā ar minētā likuma 14. panta pirmās daļas 3. punktu pašvaldībām, pildot savas funkcijas, likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības ieviest vietējās nodevas un noteikt to apmēru, kā arī atbilstoši minētā likuma 14. panta otrās daļas 1., 4. punktam pašvaldībām ir noteikts pienākums savu funkciju izpildei izstrādāt pašvaldības teritorijas attīstības programmu un teritorijas plānojumu, nodrošināt teritorijas attīstības programmas realizāciju, iekasēt nodokļus un nodevas.

Tādējādi likumdevējs ir piešķīris pašvaldībām tiesības izdot ārējos normatīvos aktus – saistošos noteikumus, lai nodrošinātu likuma „Par pašvaldībām" minētās autonomās funkcijas izpildi. Pašvaldības autonomā funkcija ir gādāt par savas administratīvās teritorijas attīstību, infrastruktūras, kultūrvēsturisko un aizsargājamo teritoriju/zonu saglabāšanu un aizsardzību.

Saistošie noteikumi Nr. 1 noteic kārtību, kādā personas var iebraukt ar autotransporta līdzekļiem [..] Jūrmalas pilsētas īpašā režīma zonā.

Saistošo noteikumu Nr. 1 2. punktā noteikts, ka šo noteikumu mērķis ir ierobežot tranzīta satiksmi caur Jūrmalas pilsētas teritoriju un veicināt videi draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanu. No nodevas samaksas iekasētie līdzekļi tiek izlietoti tūrisma un kūrorta attīstībai labvēlīgas vides radīšanai, vides aizsardzībai, kultūrpieminekļu aizsardzībai, kā arī sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai.

Tādējādi minētie pašvaldības noteikumi ir izdoti atbilstoši normatīvo aktu regulējumam, kas noteic likumdevēja deleģējumu pašvaldībām pieņemt noteikumus, kas attiecas uz pašvaldības administratīvajā teritorijā esošās infrastruktūras, kultūrvēsturisko un aizsargājamo teritoriju/zonu saglabāšanu un aizsardzību, paredzot administratīvo atbildību un sodu par šo noteikumu pārkāpšanu.

Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punktā noteikts, ka laika periodā no kalendārā gada 1. aprīļa līdz 30. septembrim transportlīdzekļiem atļauts iebraukt īpaša režīma zonā Jūrmalā pēc caurlaides saņemšanas [..]. Minēto noteikumu 6. punktā noteikts, ka šajos noteikumos noteiktajos gadījumos caurlaidi izsniedz pēc nodevas samaksas.

Ar lietās gūtajiem pierādījumiem, tostarp ar transportlīdzekļu kontroles informācijas sistēmas (turpmāk arī – Informācijas sistēma) fiksētajiem notikuma fotoattēliem ir pierādīts, ka administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā laikā un vietā, kur ir noteikta Jūrmalas pilsētas īpašā režīma zona un iebraukšana tajā ir noteikta ar caurlaidēm, tostarp veicot nodevas samaksu, Transportlīdzeklis iebrauca šajā zonā bez attiecīgas caurlaides, tādējādi pārkāpjot Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punkta prasības.

Lietās nav konstatējamas pamatotas ziņas, kas liktu apšaubīt protokolos fiksētos apstākļus.

Saistošo noteikumu Nr. 1 6., 7., 8., 9. punktā noteikts, ka, lai informētu transportlīdzekļu vadītājus, pirms iebrauktuvēm īpašā režīma zonā Jūrmalā (turpmāk – kontrolpunkti) saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu prasībām uzstāda attiecīgas zīmes. Kontrolpunktos un īpaša režīma zonā, ņemot vērā satiksmes intensitāti un tehniskās iespējas, var uzstādīt vienreizējās caurlaides apmaksas aparātus; uzstādīt videotehniskās kontroles ierīces, kuras izmanto pārkāpumu fiksēšanai; nodrošināt dežurējošo personālu. Lai nodrošinātu transportlīdzekļu iebraukšanas īpaša režīma zonā Jūrmalā kārtības ievērošanu, Jūrmalas pilsētas pašvaldība izmanto Jūrmalas pilsētas transportlīdzekļu kontroles informācijas sistēmu. Informācijas sistēmā uzkrāj un apstrādā datus, kas nepieciešami transportlīdzekļu iebraukšanas īpaša režīma zonā Jūrmalā ievērošanas kontrolei.

Līdz ar to Saistošajos noteikumos Nr. 1 ir noteikts, ka informācija par Jūrmalas pilsētas īpašā režīma zonā iebraukušajiem transportlīdzekļiem tiek uzskaitīta, sistematizēta, pārbaudīta un kontrolēta, izmantojot transportlīdzekļu kontroles informācijas sistēmu.

Lietai pievienotie Jūrmalas pilsētas pašvaldības noteikumi „Transportlīdzekļu iebraukšanas īpaša režīma zonā Jūrmalas teritorijā nodevas samaksas kontroles informācijas sistēmas organizatoriskie un lietošanas noteikumi", kas apstiprināti 2017. gada 25. aprīlī, noteic Informācijas sistēmas darbības rezultātā, fiksējot transportlīdzekļu iebraukšanu Jūrmalas īpašā režīma zonā, iegūto datu apstrādi, lietošanu, izsniegšanu.

Lietā konstatētais pārkāpums tika fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, proti, izmantojot transportlīdzekļu kontroles informācijas sistēmas datus.

Lietā ar tehniskiem līdzekļiem fiksētas ziņas ir pieļaujami, procesuāli nostiprināti un ticami pierādījumi atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243. panta pirmajai daļai un 243.[1] panta regulējumam.

Minētā kodeksa 238.[1] panta pirmajā daļā noteikts, ka, saņemot ziņas, kuras norāda uz iespējamu administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, [..] triju darba dienu laikā pieņem lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu vai par atteikšanos uzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību, vai par materiālu pārsūtīšanu pēc piekritības. Lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu var pieņemt, arī sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu vai fiksējot to rezolūcijas veidā uz dokumenta, kas satur ziņas vai faktus par iespējamu administratīvo pārkāpumu.

No Lēmuma un lietas materiāliem izriet, ka administratīvā pārkāpuma lietvedība uzsākta, saņemot ziņas par iespējamo pārkāpumu, proti, lietai pievienota izdruka no dokumentu pārvaldības sistēmas, no kuras izriet, ka administratīvā pārkāpuma lieta Nr. 1-28.1/24234, uz kuru ir atsauce Lēmumā, uzsākta 2018. gada 19. decembrī, pamatojoties uz ziņām, kas ietvertas pašvaldības policijas darbinieces 2018. gada 18. decembra ziņojumā Nr. 7-8-KT6045-2018, kurā norādīts, ka, veicot Informācijas sistēmas datu pārbaudi, konstatēts, ka 2018. gada 8. jūlijā plkst. 11.30 Transportlīdzeklis iebrauca Jūrmalā bez caurlaides, ko apliecina pievienotās izdrukas no Informācijas sistēmas.

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37. panta pirmajai un ceturtajai daļai lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā var uzsākt ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas. Lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā izbeidz, ja deviņu mēnešu laikā no administratīvā pārkāpuma lietas uzsākšanas dienas nav pieņemts lēmums par soda piemērošanu.

Lietā konstatējams, ka administratīvais pārkāpums noticis 2018. gada 8. jūlijā, ziņas par šo pārkāpumu iegūtas 2018. gada 18. decembrī (ziņojums) un administratīvā lietvedība uzsākta 2018.gada 19.decembrī (to reģistrējot datu sistēmā), savukārt administratīvais sods ir uzlikts 2019.gada 8.februārī.

Līdz ar to konstatējams, ka administratīvā pārkāpuma lietvedība veikta, ievērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37. pantā noteiktos procesuālos termiņus.

Apstāklis, ka Informatīvajā sistēmā fiksētās ziņas tiek sistematizētas, apstrādātas un saņemtas Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37. panta pirmajā daļā noteiktajā administratīvās lietvedības uzsākšanas termiņā (seši mēneši), nav pretrunā ar administratīvās lietvedības procesuālo kārtību. Prezumējams, ka likumdevējs, nosakot minētā kodeksa 37. pantā ietverto termiņu regulējumu, ir izvērtējis šo termiņa pieļaujamību un uzskatījis tos par samērīgiem administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanai un soda piemērošanai.

Administratīvais sods ir piemērots, ievērojot minētā kodeksa 37. pantā noteiktos procesuālos termiņus, un tā piemērošanas termiņš ir samērīgs un saprātīgs soda mērķa sasniegšanai, ņemot vērā to, ka, no vienas puses procesuālie termiņi ir saistīti ar administratīvās lietvedības nodrošināšanu (informācija ieguve, apstrāde, paziņošana par lietas izskatīšanu), un no otras puses tie ir saistīti ar soda piemērošanas pieļaujamo robežu, lai, konstatējot administratīvo pārkāpumu, likumā noteiktā termiņa persona tiktu saukta pie atbildības, piemērojot sodu.

Tiesu praksē civiltiesiskos strīdos par transportlīdzekļu lietošanas faktu atzīts, ka transportlīdzekļa īpašniekam/turētājam ir pienākums atbildēt par savas mantas lietošanu. Ja transportlīdzekļa turētājs apgalvo, ka konkrētā laikā nav lietojis transportlīdzekli pats, viņam jāpierāda fakts, ka viņš transportlīdzekli uz tiesiska pamata bija nodevis lietošanā citai personai *(sk. Rīgas apgabaltiesas 2011. gada 21. novembra spriedumu lietā Nr. C27219909, Augstākās tiesas 2013. gada 2. aprīļa rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKC- 227/2013).*

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1], 272., 274. pantam pie administratīvās atbildības ir pieļaujami saukt identificējamu (noskaidrotu) personu (pārkāpēju).

Sūdzības iesniedzēja, atsaucoties uz Nomas līgumu, ar kuru Transportlīdzeklis tika iznomāts nomniekam, norādījusi, ka pārkāpuma izdarīšanas brīdī Transportlīdzekli vadījusi konkrēta persona (autovadītājs), norādot šīs personas datus un sasniedzamības adresi.

Iepazīstoties ar lietai pievienoto Nomas līgumu, konstatējams, ka tajā ir ietvertas ziņas tikai par autovadītāja vārdu un uzvārdu, citas personu identificējošas ziņas līgumā nav norādītās. Kaut arī Sūdzības iesniedzēja Iestādei adresētā iesniegumā norāda šīs personas datus, tostarp dzimšanas datus un sasniedzamības adresi (*Ukraine*), bet šos datus pamatojoši pierādījumi nav iesniegti. Turklāt no Nomas līguma izriet, ka Transportlīdzekļa īrnieks (nomnieks)/klients (*renter/customer*– angļu valodā) ir norādīta cita persona (juridiska persona).

Tādējādi pamatoti prezumējumas šaubas par to, ka tieši Sūdzības iesniedzējas norādītā persona pārkāpuma izdarīšanas brīdī ir vadījusi Transportlīdzekli.

Situācijā, kad ziņas rada šaubas par to pietiekamību attiecībā uz kādas konkrētas personas rīcības konstatēšanu, tad nevar tikt lemts par soda piemērošanu Sūdzības iesniedzējas norādītajai personai.

Turklāt jāņem vērā, ka Nomas līgums apliecina tikai Transportlīdzekļa iznomāšanas faktu, bet pats par sevi neapliecina to, ka tieši Sūdzības iesniedzējas norādītā persona pārkāpuma izdarīšanas brīdī ir vadījusi Transportlīdzekli.

Ņemot vērā šos apstākļus, konstatējams, ka Sūdzības iesniedzēja ir pamatoti saukta pie administratīvās atbildības atbilstoši Saistošo noteikumu Nr. 1 5. un 49. punkta regulējumam.

Saistošie noteikumu Nr. 1 49. punktā noteikts, ka par šo noteikumu 5.punkta pārkāpšanu uzliek naudas sodu transportlīdzekļa īpašniekam, turētājam vai vadītājam piecdesmit *euro* (redakcija līdz 2018. gada 14. decembrim).

Minētā tiesību norma nepārliek soda piemērošanas principu uz personu, kurai šāda atbildība nebūtu noteikta, kā to norādīja Sūdzības iesniedzēja. Minētajā tiesību normā atbildība ir noteikta transportlīdzekļa īpašniekam, turētājam vai vadītājam, kuram atbildība iestājas tad, ja ir iegūtas pietiekamas un pamatotas ziņas (pierādījumi), ka pārkāpuma izdarīšanas laikā un vietā Transportlīdzekli ir vadījusi konkrēta persona (transportlīdzekļa vadītājs).

Konkrētajā gadījumā Sūdzības iesniedzējas sniegtās ziņas nav pietiekamas, lai konstatētu, ka tās norādītā persona lietā apskatāmā pārkāpuma vietā un laikā vadīja Transportlīdzekli. Nomas līgums apliecina to, ka Transportlīdzeklis tika iznomāts, bet tas pats par sevi nepamato to, ka lietā apskatāmā notikuma laikā to vadīja Sūdzības iesniedzējas norādītā personā.

Līdz ar to atbildība par Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punktā noteikto prasību neievērošanu ir pamatoti noteikta Sūdzības iesniedzējai kā Transportlīdzekļa likumīgajai turētājai.

Sūdzības iesniedzēja, ņemot vērā to, ka ar Nomas līgumu tika nodibinātas civiltiesiskas attiecības starp nomnieku un iznomātāju, savu interešu aizstāvību var īstenot civiltiesiskā kārtā. Transportlīdzekļa turētājam no vienas puses pastāv normatīvajos aktos noteiktās tiesības un pienākumi, un no otras puses, kā līgumslēdzējai pusei, nodibinot civiltiesisku darījumu (noma), pastāv iespēja izmantot tiesisku instrumentu – civiltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu.

Attiecībā par Sūdzības iesniedzējas norādi, ka dotās lietas izskatīšanas laikā nepieciešams pieprasīt no Iestādes ziņas par citām lietām, lai pārliecinātos, ka lietas ar pārkāpējiem, kuri ir Latvijas Republikas pilsoņi vai rezidenti, ir izbeigtas, norādāms, ka Saistošajos noteikumos Nr. 1 noteiktā kārtība ir vienlīdz attiecināma uz visām personām, kuras iebrauc Jūrmalas pilsētas administratīvajā zonā ar transportlīdzekļiem.

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 244. panta regulējumam katrā konkrētā lietā konstatētie apstākļi tiek izvērtēti atsevišķi, ievērojot administratīvās lietvedības principus. Minētās lietas izskatīšanu nevar ietekmēt kādā citā lietā konstatēti un izvērtēti apstākļi, jo atbilstoši lietas spriešanas principam, katrā lietā iegūtās ziņas ir vērtējams konkrētas lietas ietvaros. Tiesa atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[6] panta regulējuma izvērtē konkrētajā lietā iegūtas un konstatētas ziņas, kas ir pieļaujamas konkrētas lietas izskatīšanas robežās.

Ņemot vērā minētos argumentus un izvērtējot lietā gūtos pierādījumus kopumā, secināms, ka Sūdzības iesniedzēja ir pamatoti saukta pie administratīvās atbildības atbilstoši Saistošo noteikumu Nr. 5. un 49. punkta regulējumam, un administratīvais sods ir piemērots atbilstoši šo normu regulējumam.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1. punktu, 8. pantu, 289.[6], 289.[13] pantu, tiesa

nosprieda

Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas priekšnieka 2019. gada 15. marta lēmumu Nr. 1-14.1/1150, atstāt negrozītu, bet SIA „Mobility Latvija" sūdzību noraidīt.

Spriedums pieejams 2019. gada 22. oktobrī.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese S.Groza